

รายงานผลการดำเนินงานโครงการ
พัฒนานักบริหารระดับกลาง กระทรวงศึกษาธิการ (นบก.ศธ.) รุ่นที่ 3
ระหว่างวันที่ 11 พฤษภาคม – 20 สิงหาคม 2559
ณ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

นโยบายกระทรวงศึกษาธิการในการปฏิรูประบบผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับการก้าวสู่สากลและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก โดยกระทรวงศึกษาธิการมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาของประเทศ ผู้บริหารทุกระดับต้องได้รับการพัฒนา เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะผู้บริหารระดับกลางที่มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงนโยบายระหว่างผู้บริหารระดับกลางกับผู้ปฏิบัติงานนอกจากนี้ บทบาทกระทรวงศึกษาธิการต่อการจัดการศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้บริหารมีหน้าที่สำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายสู่ความสำเร็จ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีความรอบรู้สถานการณ์ในทุกมิติ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้สามารถกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานเชิงรุก และประสานการทำงานเป็นเครือข่ายร่วมกันอย่างเป็นระบบ นับเป็นสิ่งท้าทายให้ผู้บริหารระดับกลางต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้สอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ในฐานะหน่วยงานกลางในการพัฒนานักบริหารของกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับมอบหมายจากกระทรวงศึกษาธิการ ให้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรพัฒนานักบริหารระดับกลาง กระทรวงศึกษาธิการ (นบก.ศธ.) ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมนักบริหารระดับกลางสู่ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้บริหารการเปลี่ยนแปลงสามารถขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและเสริมสร้างเครือข่ายนักบริหารระดับกลางทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยได้เริ่มดำเนินการพัฒนานักบริหารระดับกลาง กระทรวงศึกษาธิการ (นบก.ศธ.) มาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 จำนวน 2 รุ่น รวมทั้งสิ้น 95 คน และได้รับความสนใจจากองค์กรหลักและองค์กรในกำกับส่งผู้เข้ารับการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งแสดงถึงความสนใจที่จะพัฒนานักบริหารรุ่นใหม่ ตามจุดมุ่งหมายของโครงการ ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนานักบริหารระดับกลางอย่างต่อเนื่อง จึงได้จัดทำโครงการพัฒนานักบริหารระดับกลาง กระทรวงศึกษาธิการ (นบก.ศธ.) เป็นรุ่นที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อเตรียมนักบริหารระดับกลางสู่ผู้บริหารระดับสูง
2. เพื่อพัฒนากลุ่มนักบริหารระดับกลางให้เป็นผู้บริหารการเปลี่ยนแปลง
3. เพื่อพัฒนานักบริหารระดับกลางให้สามารถขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติได้อย่างมี

ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4. เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายนักบริหารระดับกลาง บริหารและปฏิบัติงานในภาพรวมของทุกภาคส่วน มีความสามัคคีและวิสัยทัศน์ร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพ

สำหรับโครงสร้างหลักสูตรพัฒนานักบริหารระดับกลาง กระทรวงศึกษาธิการ (นบก.ศธ. รุ่นที่ 3		
ประกอบด้วย 7 หมวด 33 รายวิชา จำนวน 215 ชั่วโมง ดังนี้		
หมวดที่ 1	การพัฒนาทักษะการคิดและการสร้างทีมงาน	15 ชั่วโมง
	วิชาที่ 1.1 การคิดและการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	3 ชั่วโมง
	วิชาที่ 1.2 การพัฒนาการคิดเชิงบวก	3 ชั่วโมง
	วิชาที่ 1.3 เทคนิคการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการสร้างทีมงาน	6 ชั่วโมง
	วิชาที่ 1.4 การวิเคราะห์การสื่อสารระหว่างบุคคล	3 ชั่วโมง
หมวดที่ 2	การบริหารเชิงกลยุทธ์ในพลวัตของการเปลี่ยนแปลง	18 ชั่วโมง
	วิชาที่ 2.1 แนวโน้มและทิศทางการเปลี่ยนแปลงในอนาคต กับการพัฒนาการศึกษาไทยในเวทีโลก	3 ชั่วโมง
	วิชาที่ 2.2 บทบาทนักบริหารระดับกลางในการยกระดับการศึกษาไทยให้สามารถ แข่งขันได้ในประชาคมอาเซียน	3 ชั่วโมง
	วิชาที่ 2.3 การเป็นผู้บริหารการเปลี่ยนแปลง	3 ชั่วโมง
	วิชาที่ 2.4 การเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการบริหาร	3 ชั่วโมง
	วิชาที่ 2.5 การสร้างวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ในการบริหารการศึกษา เพื่อการพัฒนาประเทศ	6 ชั่วโมง
หมวดที่ 3	การพัฒนาภาวะผู้นำและคุณธรรมจริยธรรมของนักบริหาร	12 ชั่วโมง
	วิชาที่ 3.1 การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงคุณธรรมจริยธรรม	3 ชั่วโมง
	วิชาที่ 3.2 การพัฒนาภาวะผู้นำองค์กรด้านการศึกษา	3 ชั่วโมง
	วิชาที่ 3.3 การพัฒนาภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตย	3 ชั่วโมง
	วิชาที่ 3.4 ธรรมภิบาลและการสร้างจิตสำนึกของการบริหารเพื่อต่อต้าน การทุจริตคอร์รัปชัน	3 ชั่วโมง
หมวดที่ 4	การพัฒนาทักษะการบริหาร	36 ชั่วโมง
	วิชาที่ 4.1 การบริหารจัดการภาครัฐสู่องค์กรสมรรถนะสูง	3 ชั่วโมง
	วิชาที่ 4.2 นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการบริหาร	3 ชั่วโมง
	วิชาที่ 4.3 เทคนิคการสื่อสารภายในและการประชาสัมพันธ์องค์กร	3 ชั่วโมง
	วิชาที่ 4.4 เทคนิคการบริหารความขัดแย้งและการเจรจาต่อรอง	3 ชั่วโมง
	วิชาที่ 4.5 เทคนิคการเป็นพี่เลี้ยงและการมอบหมายงาน	3 ชั่วโมง
	วิชาที่ 4.6 การบริหารงานบุคคล	3 ชั่วโมง
	วิชาที่ 4.7 ทักษะการสื่อสาร	9 ชั่วโมง
	วิชาที่ 4.8 การบริหารการคลังภาครัฐ	6 ชั่วโมง
	วิชาที่ 4.9 กฎหมายที่จำเป็นสำหรับนักบริหาร	3 ชั่วโมง

หมวดที่ 5	การพัฒนาสุขภาพนักบริหาร	18 ชั่วโมง
	วิชาที่ 5.1 การพัฒนาสุขภาพกาย	6 ชั่วโมง
	วิชาที่ 5.2 การพัฒนาจิตและเจริญปัญญา	6 ชั่วโมง
	วิชาที่ 5.3 การพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์	3 ชั่วโมง
	วิชาที่ 5.4 การพัฒนาบุคลิกภาพและการเข้าสังคม	3 ชั่วโมง
หมวดที่ 6	การขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างมีกลยุทธ์	47 ชั่วโมง
	วิชาที่ 6.1 การนำนโยบายและกลยุทธ์สู่การปฏิบัติและประเมินผล	6 ชั่วโมง
	วิชาที่ 6.2 ประชากรรัฐ และโรงเรียนประชากรรัฐ	3 ชั่วโมง
	วิชาที่ 6.3 การแก้ปัญหาการปฏิบัติงานอย่างมีกลยุทธ์ (การศึกษาส่วนบุคคล : IS)	26 ชั่วโมง
	วิชาที่ 6.4 การนำเสนอประสบการณ์เชิงประจักษ์สู่แนวทางการพัฒนางาน (การศึกษากลุ่ม : GP)	12 ชั่วโมง
หมวดที่ 7	การเสริมสร้างประสบการณ์การบริหารเชิงประจักษ์และสร้างเครือข่าย นักบริหารระดับกลาง	69 ชั่วโมง
	วิชาที่ 7.1 การเสริมสมรรถนะภาษาอังกฤษในการสร้างเครือข่ายนักบริหาร ระหว่างประเทศ	12 ชั่วโมง
	วิชาที่ 7.2 การศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การบริหารเชิงประจักษ์ ในประเทศและต่างประเทศ	54 ชั่วโมง
	วิชาที่ 7.3 การสร้างเครือข่ายนักบริหารระดับกลาง	3 ชั่วโมง
	สำหรับวิธีการพัฒนานักบริหารระดับกลาง กระทรวงศึกษาธิการ (นบก.ศธ.) รุ่นที่ 3 ดำเนินการ พัฒนาสัปดาห์เว้นสัปดาห์ (เฉพาะวันพุธ – วันเสาร์) ดังนี้	
	1. ศึกษาด้วยตนเอง โดยศึกษาค้นคว้า จากตำรา เอกสาร และสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ	
	2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายจากวิทยากร เช่น การบรรยาย การฝึกปฏิบัติ การศึกษา กรณีตัวอย่าง เป็นต้น	
	3. การจัดกิจกรรมกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น โดยการจัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study : IS) และการจัดทำรายงานการศึกษากลุ่ม (Group Project : GP)	
	4. การศึกษาดูงานทั้งหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน	
	4.1 หน่วยงานภาครัฐ เช่น โรงเรียนบ้านหนองหัววัว และวิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น จังหวัด ขอนแก่น โรงเรียนวัดบางใหญ่ และสำนักงานการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๑ จังหวัดสุพรรณบุรี โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒ กทม. เป็นต้น	
	4.2 หน่วยงานภาคเอกชน เช่น โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา จังหวัดบุรีรัมย์ วิทยาลัย เทคโนโลยี บุญถาวร จังหวัดปทุมธานี โครงการป่าในกรุง ของบริษัท ปตท. กทม. เป็นต้น	

ผลการดำเนินงานโครงการ

การพัฒนาผู้บริหารระดับกลาง กระทรวงศึกษาธิการ (นบก.ศธ.) รุ่นที่ 3 มีจำนวนผู้เข้ารับทั้งสิ้นจำนวน 39 คน เป็นเพศชาย 13 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 เพศหญิง 26 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ผู้เข้ารับการพัฒนาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 79.48 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 10.26 และปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 10.26

ผลการประเมินความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ และความคาดหวังต่อการให้บริการ พบว่า มีความพึงพอใจต่อการให้บริการ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ขั้นตอนการชี้แจงเข้ารับการอบรม 2) ด้านผู้บริหารโครงการ/เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 4) ด้านคุณภาพของการให้บริการ และ 5) ด้านหลักสูตรการพัฒนา โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38$, $SD. = 0.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้เข้ารับการพัฒนาที่มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.64$, $SD. = 0.56$) รองลงมาผู้บริหารโครงการ ($\bar{x} = 4.60$, $SD. = 0.66$) ส่วนอีก 4 ด้าน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการอยู่ในระดับมากตามลำดับจากมากไปหาน้อย ด้านหลักสูตรการพัฒนา ($\bar{x} = 4.37$, $SD. = 0.72$) ด้านคุณภาพการให้บริการ ($\bar{x} = 4.29$, $SD. = 0.76$) ด้านขั้นตอนการชี้แจงเข้ารับการอบรม ($\bar{x} = 4.27$, $SD. = 0.70$) และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{x} = 4.10$, $SD. = 0.97$) โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ในด้านหลักสูตรการพัฒนา พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.50$, $SD. = 0.64$) ต่อวิทยากรในภาพรวมมีคุณภาพเหมาะสม

สำหรับนวัตกรรมของผู้เข้ารับการพัฒนาที่ได้จากการจัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study :IS) ประกอบด้วย เรื่องแนวทางการปรับปรุงและพัฒนางาน จำนวน 39 เรื่อง ส่วนการศึกษากลุ่ม (Group Project : GP) จำนวน 5 เรื่อง นั้น ประกอบด้วย การศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน และเสนอแนวทางการพัฒนาโครงการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ผสมกับการศึกษาดูงาน โดยให้ศึกษาดูงานแล้วถอดปัจจัยความสำเร็จ รวมถึงแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงานของตนเอง ผลการประเมิน พบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจในทั้งด้านกระบวนการ และวิทยากรที่ปรึกษา อยู่ในระดับมาก

สำหรับการสร้างเสริมประสบการณ์การบริหารเชิงประจักษ์ ประกอบด้วยการศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน 5 ครั้ง ดังนี้ ครั้งที่ 1 วันที่ 27 พฤษภาคม 2559 ณ โรงเรียนวัดกลางคูเวียง และชุมชนคลองมหาสวัสดิ์ จังหวัดนครปฐม ครั้งที่ 2 วันที่ 9 มิถุนายน 2559 ณ สถาบันปลูกป่า บริษัท ปตท. และโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 2 กรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 4 – 8 กรกฎาคม 2559 ณ จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดบุรีรัมย์ ครั้งที่ 4 วันที่ 22 กรกฎาคม 2559 ณ โรงเรียนวัดบางใหญ่ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 จังหวัดสุพรรณบุรี และครั้งที่ 5 วันที่ 4 สิงหาคม 2559 ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีบุญถาวร และศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษารังสิต จังหวัดปทุมธานี ผลการประเมิน พบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจต่อการศึกษาดูงาน ทั้งด้านกระบวนการ สถานที่ศึกษาดูงาน และประโยชน์ในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินการพัฒนาครั้งต่อไป

1. การจัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคล (IS) ควรเพิ่มชั่วโมง โดยมีการพบวิทยากรที่ปรึกษาให้มากขึ้น การจัดกลุ่มควรมีความเหมาะสมกับศักยภาพของสมาชิก และ การจัดวิทยากรประจำกลุ่ม รวมทั้งให้ผู้เข้ารับการพัฒนাজัดเตรียมหัวข้อการศึกษาส่วนบุคคล (IS) มาล่วงหน้า โดยหัวข้อต้องตรงกับงานที่รับผิดชอบมากกว่าเป็นสิ่งที่อยากทำ และอาจเพิ่มชั่วโมงศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และการใช้ห้องสมุด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพของการจัดทำผลงาน

2. การจัดทำรายงานการศึกษากลุ่ม (GP) ควรเพิ่มเวลาและใบงานในการเข้ากลุ่มแต่ละครั้ง

3. ด้านพฤติกรรมของผู้เข้ารับการพัฒนา ควรมีการกำชับเรื่องการปฏิบัติตามข้อตกลงในการเข้ารับการพัฒนา โดยเฉพาะเรื่องการตรงต่อเวลา เพื่อเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของนักบริหารระดับกลางอย่างเหมาะสม

ภาพกิจกรรมการพัฒนา

วิทยากรให้ความรู้ในชั้นเรียน

การจัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคล และการจัดทำรายงานการศึกษากลุ่ม

การศึกษาดูงาน

อำพร จิตรใจ ผู้บริหารโครงการ
สรุปรายงาน